

GAMTOSATEITIS
PAKUOČIŲ ATLIEKŲ TVARKYMAS

METODINĖ PRIEMONĖ – APIE PAKUOTES IR PAKUOČIŲ ATLIEKAS

2019 m.

▶ 1. Kodėl reikia rūšiuoti?	2
▶ 2. Kaip atliekas rūšiuoja mūsų šalies gyventojai?	3
▶ 3. Europos Sąjungos strateginiai tiksliai	3
▶ 4. Kiek trunka pakuočių suirimas gamtoje?	4
▶ 5. Pakuočių rūšys. Kokios jos?	4
▶ 6. Kaip teisingai rūšiuoti?	7
▶ 7. Ko negalima mesti į antrinių žaliavų konteinerius?	9
▶ 8. Pakuotės kelias	9
▶ 9. Bendieji pakuočių ženklavimo reikalavimai	10
▶ 10. Kaip keisti savo požiūrį?	14
▶ 11. Įdomūs faktai	15
▶ 12. Ką galima pagaminti iš perdirbtų atliekų?	16
▶ 13. Ar galiu gyventi #kitaip, sukurdamas mažiau atliekų?	17
▶ 14. Pasitikrink, ar moki teisingai rūšiuoti atliekas?	20

1. KODĖL REIKIA RŪŠIUOTI?

Saugome švarią aplinką

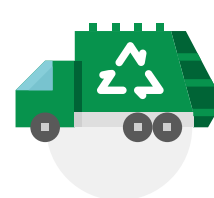
Taupome vis labiau senkančius gamtos išteklius ir energiją

Saugome nuo pavojų gyvūnus

Ribojame miškų kirtimą, vandens bei oro taršą

Mažiname sąvartynus

! Jei pakuotes, kurios galėtų būti perdirbamos ar panaudojamos dar kartą, mes išmetame į buitinių atliekų konteinerį, jos iškeliauja į sąvartyną.

Sąvartynai labai kenkia mūsų aplinkai ir sveikatai:

2. KAIP ATLIEKAS RŪŠIUOJA MŪSŲ ŠALIES GYVENTOJAI?

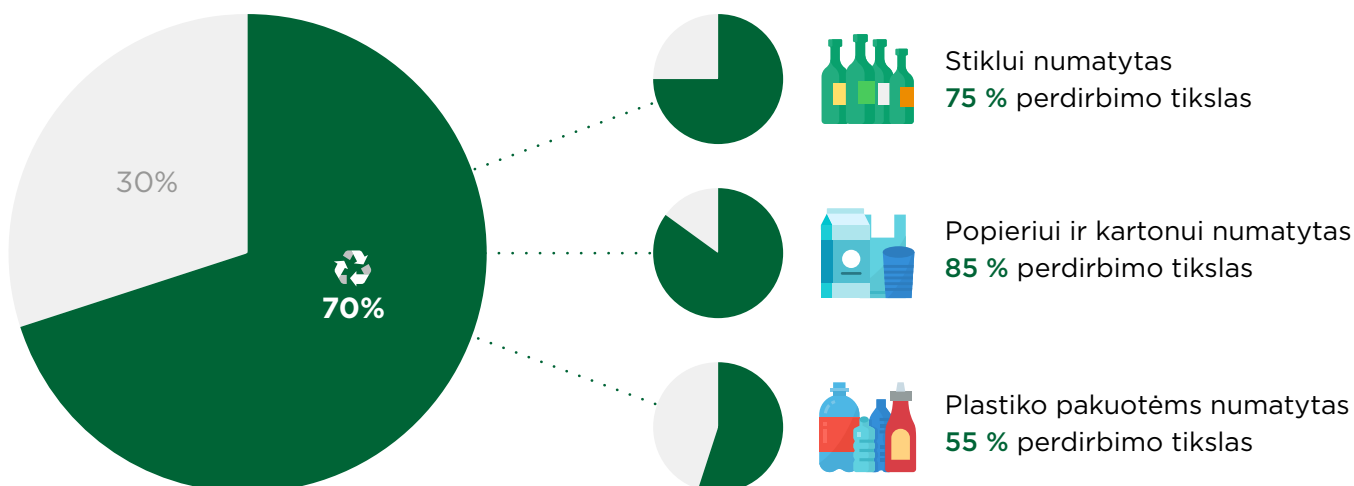
2018 metų Aplinkos ministerijos užsakymu atliktas viešosios nuomonės tyrimas, kurį atliko visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų kompanija „Vilmorus“ parodė, kad didėja atliekas rūšiuojančių žmonių dalis, taip pat daugėja ir rūšiovimui skirtų konteinerių bei bendras informacijos apie rūšiovimą kiekis.

Atliktos apklausos duomenimis:

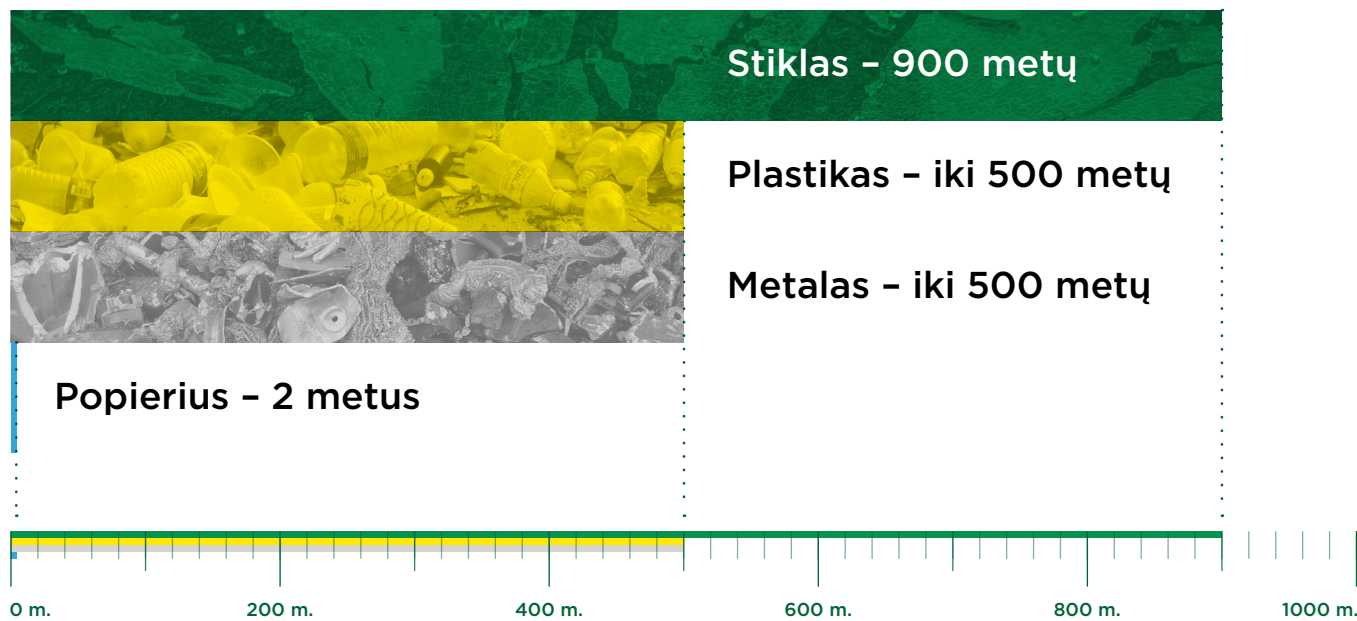

3. EUROPOS SAJUNGOS STRATEGINIAI TIKSLAI

Žiedinės ekonomikos dokumentuose numatyta, kad 2030 m. turi būti perdirbta 70 % į ES rinką išleidžiamų pakuočių.

4. KIEK TRUNKA PAKUOČIŲ SUIRIMAS GAMTOJE?

5. PAKUOČIŲ RŪŠYS. KOKIOS JOS?

Pakuotės yra skirstomos pagal įvairius kriterijus: pagal paskirtį, pagal sudėtį, pagal naudojimo dažnumą, pagal medžiagą, iš kurios pagaminta pakuotė.

■ Pagal paskirtį

Prekinė (pirminė) pakuotė

Tai prekinė pakuotė, kuri neatsiejama nuo gaminio. Paprastai pakuotė yra atskiriama tik vartojant produktą, vėliau ji lieka tuščia.

Vandens buteliukas, sausainių pakelis.

Grupinė (antrinė) pakuotė

Tai pakuotė, kuri sugrupuoja keletą vienodų prekių. Grupinę pakuotę galima pašalinti nepažeidus pirminės pakuotės.

Plėvele apsukti vandens buteliukai, kramtomųjų gumos pakelių dėžutė.

Transporto (tretinė) pakuotė

Tai pakuotė, kuri palengvina pirminėje ir (ar) antrinėje pakuotėje supakuotų gaminių gabenimą ir gabenimo metu apsaugo nuo pažeidimo.

Medinės paletės, kartono dėžės.

■ Pagal sudėtį

Paprastoji pakuotė

Tai pakuotė, kuri pagaminta iš vienos medžiagos, pavyzdžiui plastiko, stiklo, popieriaus ar metalo.

Kombinuota pakuotė

Tai daugiasluoksnė pakuotė, sudaryta iš kelių skirtingų medžiagų, kurios viena nuo kitos negali būti atskirtos rankomis.

Vienartiniai kavos puodeliai, pieno ar sulčių pakuotės.

■ Pagal naudojimo dažnumą

Vienartinė pakuotė

Tai pakuotė, kuri yra skirta vienkartiniam panaudojimui, o vėliau ji yra išmetama.

Vienartinės stiklinės, puodeliai.

Daugartinė pakuotė

Tai pakuotė, kuri skirta naudoti pagal paskirtį daugiau nei vieną kartą.

Stikliniai mineralinio vandens buteliai.

■ Pagal medžiagą, iš kurios pagaminta pakuotė

Stiklinė pakuotė

Stiklas yra perdirbamas 100 %. Stiklą galima perdirbti daug kartų ir tokio stiklo kokybė yra ne prastesnė, nei pagaminto iš pirminių žaliavų. Stiklo atliekos (stikliniai buteliai, stikliniai indai, stiklainiai be dangtelių, stiklo duženos) metamos į žaliąjį atliekų konteinerį.

Plastikinė pakuotė

Tai yra viena iš dažniausiai naudojamų pakuočių rūšių, tačiau užterštumas plastiko atliekomis yra viena didžiausių globalių aplinkosauginių problemų. Plastikiniai maišeliai ir kitos plastiko atliekos, išmetamos į vandenynus, kiekvienais metais pražudo apie 1 mln. įvairių jūros būtybių. Plastiką suyra tik per maždaug 200 – 500 metų. Todėl labai svarbu plastiką rūšiuoti, perdirbti ir taip stengtis sumažinti plastikinių pakuočių naudojimą. Plastikinės pakuotės atliekos (buteliai iš plastiko, buitinių priemonių tara, plastikinės maisto pakuotės, plastikiniai indeliai ir dėžutės, polietileno maišeliai, polietileno plėvelė) metamos į geltonąjį konteinerį.

Popierinė (kartoninė) pakuotė

Popierinės (kartoninės) pakuotės dažnai naudojamos įvairiems maisto gaminiams ar kitai produkcijai pakuoti. Tačiau popieriui gaminti reikalinga celiuliozė, kuri yra gaunama kertant medžius. Norint pagaminti 1 toną popieriaus – reikia nukirsti apie 24 medžius. Perdirbtas popierius žymiai mažiau teršia aplinką nei gaminamas iš pirminių žaliavų. Popieriaus (kartono) pakuotė suyra per maždaug 2 metus. Popierių rūšiuoti yra verta, nes popieriaus (kartono) atliekas galima perdirbti iki 8 kartų. Į mėlynąjį konteinerį metamos popierinės (kartoninės) pakuotės, laikraščiai ir žurnalai, skrajutės, lankstinukai, rašomasis bei pakavimo popierius, vokai, atvirukai, visų rūšių kartonas.

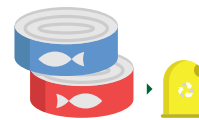
PET pakuotė

PET yra vienas iš labiausiai perdirbimui tinkamų plastikų. Iš perdirbtos PET medžiagos yra gaminami buteliukai gaiviesiems gėrimams, taip pat skaidrios plėvelės, pakuotės buitiniams valymo priemonėms ir pan. PET pakuotės atliekos metamos į geltonąjį konteinerį.

Medinė pakuotė

Medinės pakuotės dažnai naudojamos pakartotinai, perdirbama arba perdaroma. Medinė pakuotė dažniausiai gaminama iš žaliavinės medienos. Medinės pakuotės – tai medinės paletės ar dėžės, kurios skirtos prekių transportavimui, arbatos dėžutės, vaisių ar gėrimų pakuotės. Medinės pakuotės metamos į geltonąjį konteinerį.

Metalinė pakuotė

Metalinų pakuočių gamybai dažniausiai yra naudojamas aliuminis ir plienas. Šios pakuotės būna įvairių formų bei dydžių. Jos yra naudojamos tiek didmeninėje, tiek mažmeninėje prekyboje. Tai įvairios maisto bei kitiems gaminiams skirtos skardinės. Metalinės pakuotės gali būti neribojamai perdirbtos. Šios pakuotės metamos į geltonąjį konteinerį.

Kombinuota pakuotė

Kombinuota pakuotė yra daugiasluoksnė pakuotė, kuri yra sudaryta iš skirtingų medžiagų, kurios viena nuo kitos, negali būti atskirtos rankomis ar naudojant paprastas fizines priemones. Tai – kavos, traškučių ar ledų pakuotės (pagamintos iš plastiko bei aliuminio sluoksnių). Kombinuotos pakuotės atliekos metamos į geltonąjį konteinerį.

Kombinuota pakuotė (vyraujanti medžiaga – popierius/kartonas)

Šios pakuotės mums gerai žinomos – tai pieno ir sulčių kartoniniai pakeliai (Tetra Pak). Jas perdirbti yra lengviausia lyginat su kitomis kombinuotomis pakuotėmis. Didžioji dalis tokios pakuotės yra sudaryta iš kartono (apie 70 proc.). O plastiko ir aliuminio slioksniai leidžia apsaugoti pakuotės viduje esančius skysčius. Perdirbus tokias pakuotes, popierius naudojamas popierinių bei kartoninių pakuočių gamybai, o plastikas – plastikinių pakuočių gamybai. Kombinuotos pakuotės („Tetra Pak“) metamos į geltonąjį konteinerį.

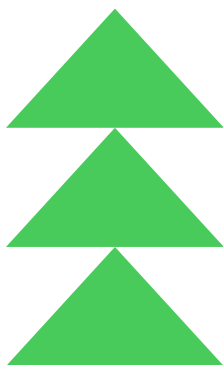

Kita pakuotė

Tai visos pakuotės, kurių negalima priskirti aukščiau išvardintoms pakuočių rūšims: keraminiai, moliniai indai, medžiaginiai, iš džiuto pagaminti maišeliai ir kt.

6. KAIP TEISINGAI RŪŠIUOTI?

Stiklinės pakuotės

Į konteinerį, kuris skirtas stiklui – metamos stiklinės pakuotės:

- stikliniai buteliai
- stiklainiai be dangtelių
- stikliniai indai
- stiklo duženos ir atraižos

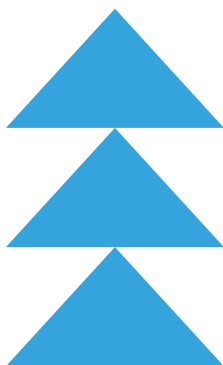

Šias atliekas reikia vežti į specialias didelių gabaritų atliekų aikštes:

- porcelianas, krištolas, keramika
- veidrodžiai
- dezinfekcinių priemonių buteliukai
- medicininės ampulės
- automobilių stiklai
- namų langų stiklų paketai
- visų rūšių elektros lemputės
- televizorių ekranai

Elektros lemputes, baterijas reikia priduoti jų surinkimo punktuose (į specialias baterijų surinkimo talpas), kurie dažniausiai įrengti prekybos centruose, paštuose.

Popierinės ir kartotinės pakuotės

Į konteinerį, kuris skirtas popieriui – metamos popierinės ir kartotinės pakuotės:

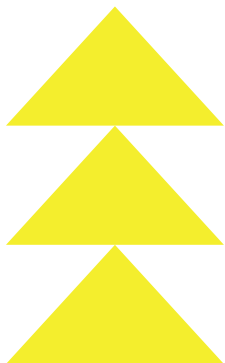
- laikraščiai ir žurnalai
- skrajutės
- lankstinukai
- vokai, atvirukai
- rašomasis popierius
- pakavimo popierius
- dovanų maišeliai, dėžutės
- knygos ir jų viršeliai
- visų rūšių kartonas, maisto pakuotės

Šias atliekas reikia mesti į buitinių atliekų konteinerį:

- dokumentų segtuvai su metalinėmis dalimis
- tepalais, dažais ar betonu suteptas popierius
- šlapias ar riebalais suteptas popierius
- plastiku padengtas popierius
- tapetai
- vienkartinės servetėlės ir rankšluosčiai
- popierinės nosinaitės
- sauskelnės
- vienkartiniai kavos puodeliai

Plastikinės, kombinuotos ir metalinės pakuotės

Į konteinerį, kuris skirtas plastikui, metamos plastikinės, kombinuotos ir metalinės pakuotės.

Plastikinės:

- buteliai iš plastiko
- buitinių priemonių tara
- plastikinės maisto pakuotės
- plastikiniai indeliai ir dėžutės
- polietileno maišeliai ir plėvelė
- žaislai be elektroninių įtaisų

Kombinuotos pakuotės:

- TetraPak, Elopak (sulčių, pieno pakuotės), saldinių, kavos ir kt. pakeliai

Metalinės pakuotės:

- metaliniai dangteliai
- kepimo skardos, gėrimų ir konservų skardinės
- kitos smulkios metalinės atliekos.

Šias atliekas reikia mesti į buitinių atliekų konteinerį:

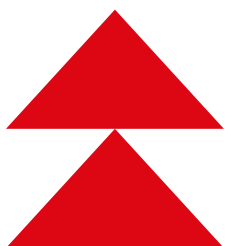
- medicinos atliekos
- švirkštai
- higienos reikmenys
- dantų šepetėliai
- skutimosi peiliukai
- kompaktiniai diskai

Šias atliekas reikia vežti į specialias didelių gabaritų atliekų aikštes:

- indeliai nuo dažų, aerosolio flakonai
- antifrizo pakuotės
- tepalo bakeliukai
- pavojingų medžiagų tara
- smulki ir stambi elektroninė įranga

Medikamentus reikia priduoti vaistinėse.

Didelės, pavojingos atliekos

Šios atliekos negali būti nei rūšiuojamos, nei išmetamos į buitinių atliekų konteinerį ar pastatomas šalia jų. Šias atliekas reikia pristatyti į specialias didelių gabaritų atliekų aikštes arba pasidomėti jūsų adresu aptarnaujančio vežėjo – galbūt jis nustatytu grafiku surenka tokias atliekas.

- Cheminėmis medžiagomis užterštos pakuotės
- Buitinės chemijos produktai
- Tepalų filtrai ir kitos naftos produktų atliekos
- Lakų, dažų, skiediklių atliekos
- Naudoti tepalai
- Statybos, remonto atliekos
- Padangos
- Didelių gabaritų baldai (stalai, lovos, čiužiniai, kėdės ir kt.)
- Namų ūkio santechnikos įrenginiai (t. y. vonios, kriauklės, praustuvai ir kt.), langai, durys, dviračiai, kilimai, radiatoriai, automobilinės kėdutės, vežimėliai ir kitos buityje susidaranti didelių matmenų atliekos

Rūšiuoju plastiko atliekas – rūpinuosi gamtos ateitimi!

Rūšiuoju stiklo atliekas – rūpinuosi gamtos ateitimi!

Rūšiuoju popieriaus atliekas – rūpinuosi gamtos ateitimi!

7. KO NEGALIMA MESTI Į ANTRINIŲ ŽALIAVŲ KONTEINERIUS?

8. PAKUOTĖS KELIAS

9. BENDIEJI PAKUOČIŲ ŽENKLINIMO REIKALAVIMAI

■ Plastikai

1 PET Polietilentereftalatas

Pavyzdžiai: skaidrūs mineralinio vandens ir gaiviųjų gėrimų buteliukai, skalbimo priemonių ir valiklių pakuotė

2 HDPE Aukšto tankumo polietilenas

Pavyzdžiai: nepermatoma sulčių, pieno, kosmetikos priemonių, skalbiklių ir valiklių pakuotė, ledų indeliai, kai kurie plastikiniai maišeliai ir šiukšlių dėžės

3 PVC Polivinilchloridas

Pavyzdžiai: valiklių pakuotė, lizdinė pakuotė ir langų rėmai, grindų danga, vandetiekio ir kanalizacijos vamzdžiai

4 LDPE Žemo tankumo polietilenas

Pavyzdžiai: plastikiniai maišeliai, kibirai, skysto muilo dozatoriai, tūbelės

5 PP Polipropilenas

Pavyzdžiai: sriubų, sultinių, sirupų, jogurtų, tepamų sūrinių ir margarino pakuotė, tamsinta pakuotė, išinešimui skirtų gėrimų puodeliai ir buteliukai kūdikiams, automobilių interjero detalės ir buferiai

6 PS Polistirolas

Pavyzdžiai: kiaušinių dėklai, išsinešamo maisto dėžutės, vienkartiniai karštų gėrimų puodeliai ir žaislai, vazonai, vaizdo kasetės, lagaminai

■ Popierius ir kartonas

20 PAP Gofruotas kartonas

Pavyzdžiai: pakavimo, siuntinių dėžės

21 PAP Negofruotas kartonas

Pavyzdžiai: pusryčių dribsnių, popierinių servetėlių, arbatos, sausainių dėžutės, žurnalai

22 PAP Popierius

Pavyzdžiai: sveikimų atvirutės, šaldyto maisto dėžutės, knygų viršeliai

■ Metalai

40 FE Plienas

Pavyzdžiui: metalinės konservų, arbatos, dažų, lako skardinės, aerosolių balionėliai

41 ALU Aliuminis

Pavyzdžiui: aliumininės gėrimų, konservų skardinės, aerosolių balionėliai

■ Mediena

50 FOR Medis

Pavyzdžiui: dėžutės, padėklai

51 FOR Kamštis

Pavyzdžiui: butelių kamščiai, padėkliukai, statybinės medžiagos

■ Tekstilė

60 TEX Medvilnė

Pavyzdžiui: maišai ir maišeliai

61 TEX Džiutas

Pavyzdžiui: maišai

■ Stiklas

70 GL Bepalvis stiklas

Pavyzdžiui: pakavimo, siuntinių dėžės

71 GL Žalias stiklas

Pavyzdžiui: gėrimų, aliejaus, sirupų buteliai, vaistų buteliukai

72 GL Rudas stiklas

Pavyzdžiui: gėrimų, aliejaus, sirupų buteliai, vaistų buteliukai

■ Kombinuotos pakuotės

80 C/...*

Kombinuotoji pakuotė (popierius ir kartonas/įvairūs metalai)

81 C/...*

Kombinuotoji pakuotė (popierius ir kartonas/plastikas)

82 C/...*

Kombinuotoji pakuotė (popierius ir kartonas/aliuminis)

83 C/...*

Kombinuotoji pakuotė (popierius ir kartonas/alavuota skarda)

84 C/...*

Kombinuotoji pakuotė (popierius ir kartonas/plastikas/ aliuminis)

85 C/...*

Kombinuotoji pakuotė (popierius ir kartonas/ plastikas/aliuminis/alavuota skarda)

90 C/...*

Kombinuotoji pakuotė (plastikas/aliuminis)

91 C/...*

Kombinuotoji pakuotė (plastikas/alavuota skarda)

92 C/...*

Kombinuotoji pakuotė (plastikas/įvairūs metalai)

95 C/...*

Kombinuotoji pakuotė (stiklas/plastikas)

96 C/...*

Kombinuotoji pakuotė (stiklas/aliuminis)

97 C/...*

Kombinuotoji pakuotė (stiklas/alavuota skarda)

98 C/...*

Kombinuotoji pakuotė (stiklas/įvairūs metalai)

* Kombinuota pakuotė ženklinama, naudojant kombinuotoms pakuotėms suteiktus kodus sąrašė, priskyrus ją vienai ar kitai grupei. Santrupos pateikiamos atitinkamai pagal vyraujančią medžiagą pakuotėje.

■ Kiti ženklai

Pagaminta iš perdirbamų medžiagų

Tarptautiniu mastu pripažįstamas simbolis, vadinamas Mėbijaus (Möbius) juosta, kuris rodo, kad gaminyje ir (arba) jo pakuotėje yra pagaminti iš medžiagų, kurias galima perdirbti.

Pagaminta iš perdirbamų medžiagų

Pagaminta iš perdirbamo popieriaus ar kartono

Ženklas parodo, kad produktas ir (arba) pakuotė yra pagaminti iš perdirbamo popieriaus (kartono). Tokiu ženklu pažymėtas atliekas reikia mesti į mėlynos spalvos rūšiavimo konteinerius, skirtus popieriaus ir kartono atliekoms.

Pagaminta iš perdirbamo stiklo

Ženklas reiškia, kad produktas ir (arba) pakuotė yra pagamintas iš perdirbamo stiklo, todėl atlieką reikia mesti į žalią rūšiavimo konteinerį.

Pagaminta iš perdirbamo aliuminio

Pavyzdžiui: skaidrūs mineralinio vandens ir gaiviųjų gėrimų buteliukai, skalbimo priemonių ir valiklių pakuotė.

Pagaminta iš perdirbamo plieno

Ženklas, reiškiantis, kad produktas pagamintas iš perdirbamo plieno. Tokiu ženklu pažymėtas atliekas reikia mesti į geltoną rūšiavimo konteinerį.

Išmesti į šiukšlių dėžę! Nešiukšlinti

Ne visi produktai ar pakuotės yra perdirbamos, tačiau šis ženklas visiems primena, kad su atliekomis reikia elgtis tinkamai: išmesti tam skirtoje vietoje – į šiukšlių dėžę. Šį ženklą galima rasti ne tik ant kramtomosios gumos, saldainių pakuočių, bet ir ant jogurto indelių bei kitur.

Perdirbama mediena

Šis perdirbimo simbolis rodo, kad produkto sudėtyje esanti mediena yra iš atsakingai tvarkomų miškų ir sertifikuota nepriklausomų ekspertų pagal Miškų valdymo tarybos (FSC) taisykles.

Greičiau aplinkoje suyrantys plastikai

Taip žymimi greičiau aplinkoje suyrantys plastikai, todėl šių plastikų nereikia atskirai rūšiuoti ir perdirbti.

Elektros ir elektroninė įranga, baterijos, akumuliatoriai

Šiuo ženklu ženklinama elektros ir elektroninė įranga, akumuliatoriai, baterijos. Šių atliekų negalima šalinti kartu su nerūšiuotomis komunalinėmis atliekomis.

Pakuotė, už kurią imamas užstatas

Perkant gaminį, kurio pakuotė pažymėta šiuo ženklu, pirkėjas sumoka užstatą už pakuotę. Užstatas gražinamas, kai vartotojas gražina pakuotę į prekybos vietą arba supirktuvę. Užstatinės pakuotės skirstomos į vienkartinės ir daugiartinės. Daugiartinės užstatinės pakuotės yra naudojamos pakartotinai, o užstatinės vienkartinės pakuotės – nenaudojamos pakartotinai, jos surenkamos perdirbimui.

Bendrieji pakuočių ženklavimo reikalavimai yra nustatyti Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo taisyklėse, patvirtintose LR Aplinkos ministro 2002 m. birželio 27 d. Įsakymu Nr. 348 (Valstybės žinios, 2002-08-22, Nr. 81-3503).

10. KAIP KEISTI SAVO POŽIŪRĮ?

Atpažinkime individualų poveikį aplinkai

Keiskime kasdienes savo įpročius

Dalinkimės savo kasdieniais aplinkosauginiais atradimais

Fiksuokime realią naudą gamtai

Gyvenkime švariau ir sveikiau

■ Patarimai pakuočių mažinimui

Perkame tas pakuotes, kurios gali būti perdirbamos.

Eidami į parduotuvę, nešamės savo daugiartinį pirminių krepšelį ar maišelius buriems sveriamiems produktams.

Naudojame daugiartinio naudojimo gertuvę, o kavai ar arbatai – daugiartinį termo puodelį.

Perkame aplinką tausojančias prekes (daiktus iš perdirbtų medžiagų).

11. ĮDOMŪS FAKTAI

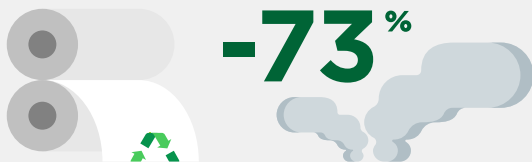
Vienas medis per metus gali perdirbti 30 kg ore esančių teršalų.

Perdirbant gėrimų skardinės sutaupoma iki 95% energijos.

Perdirbant popierines pakuotes, per metus galima išsaugoti apie milijoną medžių.

Perdirbtas popierius 73 % mažiau teršia aplinką nei gaminamas iš pirminių žaliavų.

Reikia net 70 % mažiau energijos pagaminti popieriui, jei jis gaminamas iš perdirbto popieriaus.

Buteliuose parduodamo vandens 90 % kainos sudaro ne vanduo, o vandens išpilstymas, pakuotė, transportavimas, reklama.

Gaminant maišelius iš perdirbtų atliekų (lyginant su gamyba iš pirminių žaliavų), dviem trečdaliais sumažinamas energijos suvartojimas, 90 % mažiau sunaudojama vandens, 2,5 karto mažiau išmetama anglies dioksido.

Iki 60 % buityje susidarančių atliekų galima perdirbti.

12. KĄ GALIMA PAGAMINTI IŠ PERDIRBTŲ ATLIEKŲ?

Iš **215** perdirbtų aliuminio skardinių galima pagaminti pirkinių vežimėlį.

Iš 150 perdirbtų plastikinių gėrimų butelių galima pagaminti guminį kilimėlį.

Iš perdirbto plastiko gaminami įvairūs kilimai, rūbai, vamzdžiai, daiktų dėžės bei kt.

Penkių perdirbto plastiko butelių užtektų vienos slidinėjimo striukės užpildui.

Iš **670** perdirbtų aliuminio skardinių galima pagaminti dviratį.

13. AR GALIU GYVENTI #KITAIP, SUKURDAMAS MAŽIAU ATLIEKŲ?

Gyvenimas be atliekų tampa gyvenimo būdu, kai leidi sau gyventi paprasčiau, o ne darai tą gyvenimą sudėtingu. Kiekvienas, atsakingai žvelgdamas į gamtos ir mūsų, gyvenančių toje gamtoje, ateitį, turėtų sau užduoti klausimą „Ar aš galiu gyventi kitaip, sukurdamas aplink mažiau atliekų nei tai darau dabar?“. Galime taip gyventi kiekvienas – tik, žinoma, reikia laiko šiems įpročiams susiformuoti – po to tai tampa neatsiejama ir įprasta kasdiene praktika. Jei sau galite pritaikyti bent 3 žemiau išvardintų punktų – atsakymas neabejotinai – „Taip, galite!“ Nes „Gamtos ateitis – mūsų rankose“.

TAIP, NES

mokausi atsisakyti to, ko man nereikia:

- Nenešu namo į pašto dėžutes brukamo reklaminio šlamšto – jei taip elgtųsi dauguma, ši reklamos forma ilgainiui netektų prasmės.
- Tikslingai neperku vienkartinio plastiko (maišelių, puodelių, šiaudelių, valgymo įrankių). Primename, kad Europos Parlamentas šiais metais paskelbė draudimą nuo 2021 m. naudoti šiuos vienkartinio plastiko gaminius: vienkartinio indus, stalo įrankius, puodelius, gėrimams skirtas maišyti lazdeles, lazdeles, prie kurių tvirtinami balionai, ausų krapštukus ir žinoma – plastikinius šiaudelius.
- Pirkdamas parduotuvėje renkuosi ne tik prekę, bet atkreipiu dėmesį ir į pakuotę, keldamas klausimą – kiek bereikalingų atliekų parsinešiu namo, įsigijęs tokį daiktą? Ar ta tara perdirbama? O gal verčiau užsukti į parduotuvę su savo tara?
- Renginiuose tikslingai neimu nemokamų dovanėlių, mėginukų, suvenyrų, dovanų krepšelių, lankstinukų ir to, ko man tikrai nereikia – nes viskas atidurs stalčiuose, lentynose ir lauks savo eilės būti išmesti.
- Užsuku į parduotuves, kuriose sveriami produktai pakuojami į savo atsineštinę tarą.

TAIP, NES

mokausi mažinti vartojimą to, ko negaliu atsisakyti:

- Pirkdamas vieną ar kitą daiktą, įvertinu, ar tą daiktą aš tikrai naudosiu? O gal galiu tiesiog, prireikus jo, pasiskolinti iš savo draugų, kaimynų?
- Vengiu spontaniško apsipirkimo „be plano“.
- Perku mažiau, o nebenaudojamus daiktus perleidžiu tiems, kam jų galbūt reikia labiau nei man. Kur juos realizuoju? Komiso parduotuvėse, blusturgiuose, atiduotuvėse socialiniuose tinkluose (pvz. free your stuff / atiduotuvė Vilniuje), pristatau į benamių prieglaudą, moterų krizių centrus, bibliotekas, atiduodu draugams, kaimynams.

TAIP, NES

mokausi panaudoti dar kartą tai, ką turiu:

- Pirkiniams neštis naudoju daugkartinius maišelius, krepšius.
- Sugalvoju idėjų, kaip persiūti nebenešiojamus ir pabodusius rūbus, jų derinius.

- Vienkartinius daiktus keičiu į daugkartinius (puodelius, virtuvinius rankšluosčius, šluostes, nosines, įkraunamas baterijas ir kt.).
- Imu praktikuoti dalijimosi kultūrą – ne viską perku, bet pasiskolinu, išsinuoju.
- Perku ne tik naujus daiktus.
- Sugedusį daiktą ne išmetu, o pasirūpinu jo sutaisymu.
- Investuoju į brangesnius daiktus, kuriuos naudosis ilgiau ir jų nereikės greitai išmesti.

TAIP, NES

mokausi perdirbti tai, ko negaliu atsisakyti, vartoti ar panaudoti dar kartą:

- Mokausi atsakingo rūšiavimo praktikų ir jas taikau buityje, darbe.
- Namuose rūšiavimui skyriau atitinkamą vietą (rūšiavimo dėžės, talpos).
- Pirkdama naujus daiktus, pasidomiu ir jo perdirbimo Lietuvoje galimybėmis.

TAIP, NES

mokausi kompostuoti – supūdyti tai, kas lieka, jei turiu galimybių kompostavimui ir sukuriamo galutinio produkto panaudojimui:

- Į komposto konteinerį metu kieme susidarančias organines atliekas, t. y. lapus, žolę, nuvytusias gėles.
- Į kompostavimo konteinerį metu maisto likučius: vaisių ir daržovių likučius, arbatžoles, kavos tirščius, kiaušinių dėžutes, kiaušinių lukštus ir kt.
- Paruoštą kompostą panaudoju dirvožemio tręšimui kieme, lauko ar vidaus augalų tręšimui.

TAIP, NES

mokausi:

- Esu užsiprenumeravęs keletą blog'ų socialiniuose tinkluose, kur randu gerų idėjų apie gyvenimą kuriant mažiau atliekų.
- Domiuosi aplinkosauga, ekologija, vartojimo mažinimo, minimalizmo ir atsakingo gamtai gyvenimo tema.

Juk dažnai net nesusimąstome, kiek per dieną mūsų buityje susidaro atliekų ir kokią žalą kiekvienas iš mūsų, netinkamais vartojimo įpročiais, darome gamtai. Nereta nuomonė, kad dėl vieno mūsų teisingų rūšiavimo principų gamta nepajus naudos. Tuo tarpu „zero waste“ judėjimo propaguotojai tvirtina, kad ir vieno žmogaus tinkamas požiūris į atliekų rūšiavimą turi įtakos gamtos išsaugojimui.

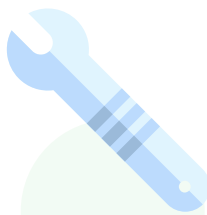
TAD GAL VERTA PABANDYTI?

Parengta pagal B. Johnson ir kitų gyvenimo būdo ir beatliekio judėjimo „zero waste“ principus

■ Kodėl verta gyventi kitaip, siekiant sukurti aplink mažiau atliekų?

Sumažėja produktų naudojimas

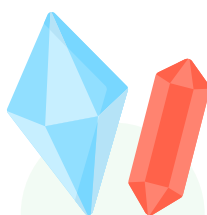
Sumažėja sandėliavimo, priežiūros, daiktų remonto išlaidos

Nebeperkant vienkartinių indų, sutaupoma pinigų

Perkant maisto produktus didesniais kiekiais, sutaupoma pinigų

Skatinamas kokybiškų, ilgai tarnaujančių daiktų pirkimas

Skatinamas sveikas gyvenimo būdas

VIKTORINA

14. PASITIKRINK, AR MOKI TEISINGAI RŪŠIUOTI ATLIEKAS?

1. Kur mesti nešvarią picos dėžę?

A

B

C

2. Kur mesti žurnalą?

A

B

C

3. Kur mesti stiklinį puodelį?

A

B

C

4. Kur mesti metalinę gėrimų skardinę?

A

B

C

5. Kur mesti dantų šepetėlį?

A

B

C

6. Kur mesti nupjautą žolę?

A

B

C

7. Kur mesti sulūžusį dviratį?

A

B

C

8. Kur mesti pieno pakuotę („TETRA PAK“)?

A

B

C

9. Kur mesti jogurto indelį?

A

B

C

10. Kur mesti popierinius rankšluosčius?

A

B

C

11. Kur mesti kartoninę dėžę?

A

B

C

12. Kur mesti riebalais suteptą popierių?

A

B

C

TEISINGI ATSAKYMAI: 1B 2A 3C 4C 5B 6C 7C 8A 9B 10A 11B 12A

***Net mažiausi mūsų elgesio
įpročių pokyčiai gali pristabdyti
aplinkos taršą ir klimato kaitą***

Ar prisijungsite prie pokyčių?

GAMTOS ATEITIS – MŪSŲ RANKOSE.

GAMTOSATEITIS
PAKUOČIŲ ATLIEKŲ TVARKYMAS

Draugaukime:

www.instagram.com/gamtosateitis

www.facebook.com/gamtosateitis